

nos! O tem nenadnem prizoru je zdelo se mu, da je do céla vrtoglav; čutil je, da jedva stoji na nogah, ali sklenil je, naj je, kakor koli, da počaka pri kočiji, dokler se ne vrne gospod, in tresel se je ves, kakor da ga lomi mrzlica. Po dveh minotah se je res vrnil nos. Ali bil je v monduri, prošiti s zlatom, imela je trd, lep ovratnik; v hlačah je bil — jirhastih; ob bedri je imel meč. Po klobuku sè zrakom je človek lahko sodil, da vrstí se med državne svétnike. Vse je pričalo, da se na oglede vozi tijà in tijà. Ozrl se je na desno in na levo stran, kočijažu pa je kriknil: „Naprej!“ — in sedel je v kočijo in odpeljal se.

Kovalevu nesrečni čut ni mogel izginiti iz uma. Sam ni znal, kako naj bi sodil ta čudoviti dogodek. Kako bi mogoče bilo, da bi nos, ki je še poprejšnjega dné bil mu na obrazi in ni mogel ni voziti se, ni hoditi, da bi sedaj bil v monduri?! Odhitel je za kočijo, ki na srečo ni peljala se daleč, ustavila se je pred gostinnim dvorom. Ubral je korake tijkake, prerinil je vrsto ubožnih staruh, imele so zavezane obraze — vsaka z dvema odprtinama, da je bilo mogoče gledati, kar je Kovalevu smešno zdelo se zmirom. Naroda ni bilo mnogo prisotnega. Kovalev je čutil tako zmočenost, da ni mogel ukreniti ničesar, iskal je le tega gospoda po vseh kotih; naposled ga je opazil, da stoji pred neko prodajalnico. Nos je svoj obraz popolnem skrival med velik stoječ ovratnik in ogledaval je neko robo, ki je jako zanimala ga.

„Kako bi stopil k njemu?“ — povprašal se je Kovalev. „Mondura — klobuk — in vse priča, da je državni svétnik. Vrag zna, kako je zgodilo se to!“

Jel je pokašljevati okrog njega; ali nos ni na minuto ni ostavil svojega položaja.

„Milostivi gospod“ — ogovoril ga je Kovalev, ko je bil notranje posilil se in obodril — „milostivi gospod . . .“

„Kaj bi radi?“ — povprašal je nos, ko je bil ozrl se. „Čudno se mi zdi, milostni gospod . . . zdi se mi . . . Morali bi vi znati, čegavi ste. Takoj sem našel Vas, a kdé? . . . Pojasnite mi to!“

„Kako naj se mu razjasnim?“ — vprašal se je Kovalev, ko je bil zbral svoj um, in začel je pripovedati: „Vendar-le, jaz nisem, kar-si bodi, jaz sem major. Pa da bi živel brezi nosa, pomislite, to ne pristuje. Vsaka branjevka, ki na Voskresenskem mosti sme prodajati naranče, lahko sedi tam brezi nosa; nu, nadejam se, da dobodem poleg tega, ker sem med mnogimi damami znan z damo Čehtirevo, državno svétnico, in z drugimi . . . Raszodite sami . . . jaz ne znam, milostivi gospod . . . (o teh besedah je major Kovalev zgenil z ramenoma) . . . osvobajajte . . . če pomislite, ali se ujemlje to z dolžnostjo in čestjo . . . Saj sami lahko umejete . . .“

(Dalje prihodnjič.)

Naši dopisi.

Prem 30. sept. (*Letina in drugo.*) Letos nam je pomlad veliko in dobrih pridelkov obetala, a poletje in jesen sta pa na vsem prava uboga reveža. Sadno drevje bilo je pomladi vse brez razločka bogato „bršeno“ in za cvetje pripravljeno; a sadeži, osebno češpljevi so pa tudi uže ob času cvetja med burjo in deževjem popolno dozoreli bili. Kedar v naši dolini češpelj ni, tudi žep suša kolje. Jabolka so tu in tam na posameznih drevesih se še precej dobro obnesla; ta so pa letos tudi tako po ceni, da bodo le malo vrgla; še najbolje kaže iz njih „cidrovca“ napraviti. — Strnina dala je slame

dosta, a zrnja malo, ker bilo je klasje zeló prazno in gluho. Turšice v teh krajih niso bile uže z lepa tako malene in šibke, nego so letos. Krompir, ta dar božji, kar bilo je boljih gomolj, sognjil je po večem uže v zemlji. Fižol imel je obilo stročja, a malo zrnja. Zelje ostalo je do sedaj skoraj v samih vehah brez glav; a tudi od sedaj naprej ne bode več čudežev delati moglo. Sená bilo je skoraj dobro polovico manj, nego lansko leto. Otava se je tu in tam še najbolje obnesla. Češenj, za katere se ob rodovitnih letih tudi lepih soldov skupi, letos še za pokušjo bilo ni. Čebelarstvo je v teh krajih le prav malega pomena; pridelek je le bolj sredenj, a to, kar je, je pa dobra in okusna roba. Trta je z grozdem še precej napolnjena; sadež pa prav po polževu dozoreva; obeta se nam kisló vino. Tu in tam prikazala se je tudi po nekoliko grozdna plesnoba; kakor se kaže, treba bode tudi pri nas v prihodnje s žveplanjem pričeti. Pred trtno ušjo so naši kraji do sedaj še, hvala Bogu, popolno obvarovani. Draginja, pomanjkanje in druge s tema združene nadloge so zopet za eno leto nezogibni družjeji tukajšnjega ubogega prebivalstva.

Pivška in brkinska okolica, kedar se kaj drevja nahaja, imela je letos dobro sadno, sosebno češpljevo letino. Zdravstveni položaj je pa ljudém in živini tukaj in v celi okolici, hvala Bogu, jako mil in ugoden.

Zdravje in pamet sta med vsemi res najboljša darova božja za človeka. Konec poletja in v začetku jeseni imamo tukaj v resnici za vsaka dela na prostem prekrasne in mile dneve.

Tukaj bilo je v preteklem šolskem letu domačo šolo obiskajočih 239 otrok; ob pričetku šolskega leta je bilo 28 otrok zavoljo fizičnih nesposobnosti od šolskega obiskovanja za eno celo šolsko leto popolno oproščenih. Ponavljavcev bilo je 71, a vsakdanjcev pa 168 otrok. Toraj za dvorazrednico več nego dosta — a ni je še! — Le ena deklica ni šole nobenkrate v celem šolskem letu zamudila; največ šolskih zamud imel je pa nek fantič, namreč 137 zamujenih šolskih dni. Tu je šolski poduk razdeljen. Vsi ponavljalci skupaj imeli so 506 šolskih ur zamujenih, a vsakdanjci pa 22.611 ur zamujenega šolskega poduka; vse zamude toraj obsegajo ogromno število 23.117 šolskih ur. Praša se toraj, ali pri takih razmerah more temeljiti poduk tudi vspešno napredovati? Vsak misleč, pameten in raszoden človek bode pritrdil, da ne! — Šolske zamude bile so deloma neproščene.

Ali vendar so tukaj nekateri tako učeni modrijani, od katerih nekoji pa še „štriha“ ne poznajo ne, da celó mislijo in tudi trdijo, ter od učitelja zahtevajo, da bi jim v šoli čudeže delati moral. Neverjetno, a istinito!

Ravno takih nepoklicanih nadzornikov in jerobov, kakoršni se podpisanemu nekateri tukaj zadnji čas vsiljujejo in mirno ter pošteno in dobro prebivalstvo proti njemu po šolski občini dražijo in šuntajo, on za enkrat in za nobenkrate ne potrebuje. Smetí izpred svojega praga bodi-si uže on sam brez njih pometal. Ozrejo naj se le vsak pred svoj prag, ter naj vzamejo v roke primerno orodje, da pred lastnimi hišami vse lepo očedijo in posnažijo, kjer jih ravno malega dela ne čaka.

Za sedaj le toliko, ako ne bi pomagalo, pogledati utegnemo še kje drugod, in tudi še na tem mestu. Brez zamere! Odkritosrčnost je lepa reč, katero vsak poštenjak ljubi, ceni in spoštuje. M. Rant.

Iz Ljubljane. (*God cesarjev*) obhajal je minulo soboto tudi deželni zbor kranjski s slovesno sv. mašo v tukajšnji stolni cerkvi. Navzoči so bili gospod deželni predsednik baron Winkler, uradniki vseh vrst, skoraj vsi deželni poslanci, mestni zbor ljubljanski, trgovska zbornica in obilna množica ljudstva.

— (O pogrebu pokojnega poslanca viteza Schneida), ki je bil minuli petek 3. t. m., imamo poročati, da je bilo truplo pokojnega ob drugi uri popoldne od njegovega stanovanja v Virantovi hiši na Št. Jakobskem trgu slovesno prepeljano na kolodvor južne železnice, kjer se je takoj vložilo v za to pripravljen voz, in ta se je odpeljal ob 3. uri popoldne s poštnim vlakom do železniške postaje v Počah. — Blizo te postaje imel je pokojni svoje posestvo in tam je bil v soboto popoldne ob 11. uri prenešen v lastno rakev k večnemu pokoju.

Sprevod v Ljubljani bil je izredno sijajen, udeležili so se ga: gospod deželni predsednik baron Winkler z načelniki uradov in obilnim številom uradnikov vseh vrst, dalje vsi deželni poslanci, zastopniki mest Ljubljane, Idrije, Kamnika, Kranja, Škofje Loke, Mengša itd., kateri so vsi prinesli na rakev krasnih vencev. — Deželni zbor sam izdal je sledeče smrtno naznanilo:

„Zbrani deželni zbor kranjski s tem spodobno naznanja, da je po sklepu Boga Vsegamogočnega častiti poslanec, preblagorodni gospod

Josip vitez Schneid-Treuenfeld,

e. kr. stolnik, e. kr. vladni svétnik v p., vitez Franc-Josipovega reda, komandér ces. rus. Stanislav-reda, grajščak itd. itd., sinoči ob 7. uri v 45. letu svoje starosti nenadoma v Gospodu zaspal.

Truplo rajnekega se bode v petek 3. oktobra ob 2. uri popoldne v Virantovi hiši na sv. Jakobu trgu blagoslovilo, potem pa spremilo na kolodvor južne železnice, od koder se prepelje v družinsko rakev v Počah, kjer se bode vložilo 4. oktobra ob 11. dopoldne.

Sveta maša z osmino bode v torek dné 7. oktobra ob 9. uri dopoldne v cerkvi sv. Jakoba v Ljubljani.“

Včeraj bila je tudi mrtvaška maša v šentjakobski cerkvi, katere se je vdeležil večji del deželnih poslancev in obilno število družega občinstva. — Žalost po vsej deželi o tako nepričakovani hudi zgubi je splošna, in ostali družini pokojnega prihajajo od vseh strani izrazi najglobokejšega sočutja in milovanja.

— (Deželni zbor kranjski.) Minuli petek zboroval je deželni zbor samo od 9. do 12. ure dopoldne in obravnavala se je samo prva točka: poročilo gospodarskega odseka o agrarnih vprašanjih. Pri tem zdelo se je poslancu Dežmanu potrebno, sicer deloma stvarno govoriti k predmetu, toda pri tem po svoji stari navadi kazati nemškutarske rogé in tudi sicer marsikaj pretiravati na eno in drugo stran. Zavračali so ga pri tem gg. dr. Vošnjak, prof. Šuklje in poročevalec Svetec. — V včerajšnji seji nadaljevala se je obravnavava pred nerešenega dnevnega reda. Pri odobrenji zapisnika zadnje seje pa se je oglasil še poslanec Luckmann nasproti odločnemu protestu mestnega župana Grasselli-a, ter je hotel dokazovati, da bi bil mestni magistrat ljubljanski pri sestavljanji imenika volilcev vélikega posestva res postopal pristransko. — Župan Grasselli obljubil mu je odgovoriti v prihodnji seji. — Včerajšnja seja, ki je imela obravnavati spodaj navedeni dnevni red razun ene točke do volitve v odseke. — Prihodnja seja je jutri v četrtek.

1. Branje zapisnika o 7. deželnozborni seji dne 7. oktobra l. 1884.

2. Naznanilo zborničnega predsedstva.

3. Priloga 42. — Poročilo deželnega odbora o sistemiziranji plače za službo deželnega koncipista.

4. Priloga 36. — Poročila gospodarskega odseka o agrarnih razmerah na Kranjskem A. o dednem pravu na kmetih in o kmetskih domovih, B. o pristojbinah (k prilogi 14). — Specijalna debata.

5. Priloga 39. — Poročilo gospodarskega odseka o načrtu postave gledé pogozdovanja Krasa na Kranjskem (k prilogi 31).

6. Ustna poročila finančnega odseka o prošnji:

- a) Ljubljanske ljudske kuhinje za podporo;
- b) gimnazijskega vodstva kočevskega gledé podpore za učence.

7. Ustno poročilo upravnega odseka o §. 3. marg. št. 9. letnega poročila „enketa za posvetovanje načrtane postave o govedoreji“.

8. Priloga 41. — Poročila upravnega odseka o predlogi deželnega odbora, s katerim se predlaga načrt deželne postave gledé doneskov zavarovalnih družeb in društev k stroškom gasilnih straž, ter v podporo onesrečenim glasilnim stražnikom, in o katerem se poroča o vprašanji zarad vpeljave prisilnega zavarovanja (k prilogi 25).

9. Ustno poročilo upravnega odseka o §. 6. letnega poročila: „občila“.

10. Ustna poročila finančnega o prošnji:

- a) Zapletel Marije, vdove stanovskega kancelista za miloščino;
- b) vodstvo ljudske šole v Premu gledé podpore za napravo bervi čez „Reko“;
- c) Šumija Franca, gledé podpore za izdajo arhiva za domoznanstvo;
- d) šolske občine cerkniške gledé posojila 2000 gl. v namen razširjanja šolskega poslopja;
- e) Tomšiča Ivana, urednika „Vrtca“ gledé podpore;
- f) Prašnikarja Mateja, bivšega učitelja na šoli za silo, gledé miloščine;
- g) učiteljev kamniškega okraja za dovoljenje funkcijskih doklad, odškodovanja za stanovanje in predplačil;
- h) Pirnata Jerneja, šolskega učitelja v Prečini, da bi se mu priznala II., III. in IV. starostna priklada.

11. Dopolnilna volitev 1 člana v šolski odsek.

12. Dopolnilna volitev 1 člana v peticijski odsek.

13. Priloga 45. — Poročilo finančnega odseka o proračunu normalno-šolskega zaklada za l. 1885. (k prilogi 8).

14. Ustno poročilo gospodarskega odseka o pospeševanji hišne industrije in o ustanovitvi obrtnijskih strokovnih šol (k prilogi 37).

15. Ustno poročilo finančnega odseka o računskem sklepu deželno-kulturnega zaklada za l. 1883. (k prilogi 11).

16. Ustno poročilo finančnega odseka o proračunu deželno-kulturnega zaklada za l. 1885. (k prilogi 16/A.).

17. Priloga 43. — Poročilo gospodarskega odseka o agrarnih razmerah: D. O personalnem kreditu na kmetih.

18. Priloga 44. — Poročilo gospodarskega odseka o agrarnih razmerah na Kranjskem: E. O izterjevanji davkov in o davkarskih eksekutorjih.

19. Ustno poročilo odseka za letno poročilo o §. 2. letnega poročila „davki“.

20. Ustno poročilo odseka za letno poročilo o §. 8. marg. št. 37 do 45 gledé slapske šole.

21. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji učitelja Vencelja Sturma za povišanje pokojnine.

32. Priloga 46. — Poročilo finančnega odseka o računskem sklepu deželnega zaklada za l. 1883 (k prilogi 11).

— (Na soireo povabila sta gospod deželni predsednik baron Winkler in njegova gospá soproga) sinoči vse deželne poslance. To vabilo sprejeli so tudi vsi poslanci razun štirih zadržanih in tako bilo je razgovarjanje med

poslanci jako živahno. Po razgovarjanji vsedla se je družba k skupni večerji, bogati dobrih jedi in okusnih pijač. Med večerjo napil je najprej gosp. deželni predsednik došlim gostom, potem odzdravil je gosp. deželni glavar in napil na zdravje gospoda deželnega predsednika in njegove gospé soproge, dalje gosp. baron Apfaltrern na blagostanje dežele kranjske, gosp. župan Grasselli pa na složno delovanje deželnega zbora, ravno v namen omenjen po gosp. barona Apfaltrerju. — Še le po 1/2 12. uri začela se je razhajati družba v vsakem oziru prav zadovoljnih gostov.

Kanonik Josip Pavšler.

Zopet vzela nam je nemila smrt izvrstnega duhovnika, neomahljivega rodoljuba, gosp. kanonika Josipa Pavšlerja, ki je po dolgi, mučni bolezni v častitljivi starosti 77 let sklenil svoje blago življenje. Sorodniki priobčujejo sledeče smrtno naznanilo:

„Tužnega srca naznanjamo vsim sorodnikom, prijateljem in znancem, da so naš dobri stric, gospod

Josip Pavšler,

korar in starosta stolnega kapiteljna v Ljubljani, dné 1. oktobra ob 6. uri zvečer, po dolgi in hudi bolezni, prevideni sè sv. zakramenti, v 77. letu svoje starosti, mirno v Gospodu zaspali.

Truplo nepozabljenega rajncega se bode 3. oktobra ob 4. uri popoldne iz hiše št. 18 pred škofijo na pokopališče k sv. Krištofu preneslo.

Peta črna maša bode v ponedeljek 6. oktobra v stolni cerkvi.

Nepozabljeni umrli se priporoča vsem sorodnikom in znancem v molitev in blagi spomin.“

Bog daj večni mir in pokoj blagemu pokojniku!

— (Shod zadruga slovenskih posojilnic), ki je zbroval tukaj minulo nedeljo popoldne, sklenil je poglavito, da se najprej po Dolenjskem in Notranjskem ustanove nove posojilnice, v ta namen izvoljen je bil izvršilen odsek. — Želimo in se tudi zanašamo, da bode to hvalevredno prizadevanje imelo dober uspeh za našo deželo.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Dne 11. t. m. pride cesar ogledat zdaj ravno dodelano vseučiliščno poslopje. Ministerstvo je to naznanilo rektorju in ta je povabil vseučilišnike, udeležiti se te svečanosti s pridržkom nadrobnejih naredeb v ta namen. — Uradno se naznanja, da bodo razpuščene vse trgovinske zbornice, razun praške in tržaške, da se izvršijo nove volitve po novo izdanih volilnih redih, razpuščena bode tedaj tudi trgovinska zbornica v Ljubljani. — Slavnoznanil slikar Hans Makart umrl je tukaj dne 3. t. m. ob 9. uri zvečer.

Dne 5. t. m. razglasila je uradna „Wiener Zeitg.“ imenovanja za državni železnični svèt. Za Kranjsko sta imenovana trgovec C. Luckmann za svetovalca, tajnik trgovinske zbornice g. ces. svetovalec J. Murnik pa za njegovega namestnika. — Minister pra-

vosodja imenoval je g. J. Kuralta, dosedaj pristava pri ribniški okrajni sodnji, za pristava pri okr. sodnji na Krškem; g. E. Rizzoli, dosedaj avskultant, postal je pristav pri okr. sodnji ribniški.

Štajarska. — Slovenski deželni poslanci, ki imajo bojevati hud boj nasprotja z nemško-liberalno stranko, katera ž njimi ravná brezozirno, poojstrujejo se pri vsaki priliki; tudi pri volitvi deželnega odbora izvoljenih je bilo 5 liberalcev in 1 konservativec, Slovencem privoščili so le s silo enega namestnika. — Prijateljem našim na Štajarskem treba bode največje strajnosti in odločnosti — poleg tega pa vendar zmiraj mirnega prevdarka, in tako mora vendar in vendar le konečno zmagati pravica Slovincem, katero zahtevajo.

Iz Prage. — Nasproti nakanam tukajšnjih nemških liberalcev postopajo česki deželni poslanci premišljeno, odločno odbijaje vse, kar bi bilo obrnjenega proti celoti dežele, sicer pa z razlogi dokazujejo pri vsaki nadrobnosti, v koliko se jim zdi dopustljiva in v koliko ne. — Deželni zbor ima se skleniti dné 18. t. m.

Hrvatska. — Za predsednika zbornice izvoljen je bil poslanec in dosedanji predsednikov namestnik Horvat, za predsednikovega namestnika pa poslanec Spevec. Pri verifikacijski razpravi očital je David Starčević večini, da se je pri volitvah posluževala nedopustljivih sredstev. Ko mu je v imenu večine odgovarjal poslanec Šram, vtikal se mu je Starčević vedno v besedo, tako da ga je Šram konečno odločno zavrnil, da naj vsaj med govorom družega toliko miruje, kakor je to navada med vsemi izobraženimi ljudmi.

Ogerska. — Po nasvetu poslanca Visoly-a izvolil se je odsek 21 udov z nalogo zbornici predložiti načrt adrese. To se ima dovršiti do ponedeljka in ta dan se začne koj adresna razprava.

Francoska. — Iz Lyona se poroča z dne 7. t. m.: V pretekli noči je bila velika eksplozija v žandarmarijski kosarni, ker je nekdo vrgel na okno bombo, katera je bila napolnjena z bakrom in koščeki železa. Okna so se zdrobila, več oseb je ranjenih, usmrten ni nobeden. Z izhodnega bojišča se uradno poroča: admiral Courbet je dne 4. t. m. zasedel utrjena mesta na jugozapadu od Ke-Lunga, ki je uže v francoskih rokah. Drug neuraden telegram iz Šangaya pa naznanja, da so Francozi zasedli Tamsui, in angleška „Times“ poroča s Pekinga: čuje se za gotovo, da je Kitajska pripravljena, ukloniti se izreku razsodišča.

Laška. — Kolera pojenjuje bolj in bolj; dne 4. t. m. umrlo je za njo v Neapolu 33, v Genovi 20, in po drugem Laškem 61 oseb.

Egipt. — O ustavljenih plačilih blagajnice za državne dolgove pravdajo se zastopniki vnanjih držav, Angleška pa, ki je to vpeljala, čaka primerne trenutka, da z nekolikimi žrtvami seže po vsem Egiptu.

Kopenhagen. — Grad Kristjansborg je po požaru dne 4. t. m. tam nastalem popolnem uničen, samo dragocena zbirka slik je rešena.

Žitna cena

v Ljubljani 10. oktobra 1884.

Hektoliter: pšenice domače 6 gold. 99 kr. — banaške 8 gold. 6 kr. — turšice 5 gold. 20 kr. — soršice 6 gold. 37 kr. — rži 5 gold. 36 kr. — ječmena 4 gold. 39 kr. — prosa 5 gold. 18 kr. — ajde 4 gold. 87 kr. — ovsa 2 gold. 92 kr. — Krompir 2 gold. 67 kr. 100 kilogramov.